



[kirjaamo@intermin.fi](mailto:kirjaamo@intermin.fi)  
[maahanmuutto-osasto@intermin.fi](mailto:maahanmuutto-osasto@intermin.fi)  
Sisäministeriö  
PL 26  
00023 VALTIONEUVOSTO

## **Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten lausunto koskien hallituksen esitystä laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämistä koskeväksi lainsäädännöksi**

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskukset puoltavat esitystä kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011, jäljempänä vastaanottolaki) 12 § muuttamista. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vastaanottolakia siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille laissa määrätty laajamittaiseen maahantuloon varautumisen suunnittelua koskeva tehtävä siirretään Maahanmuuttovirastolle.

Muutos on perusteltu, koska Maahanmuuttovirasto vastaa kansainvälistä suojelua hakevien vastaanotosta ja valtakunnallisesta laajamittaiseen maahantuloon varautumisesta normaalitilanteessa sekä operatiivisesta vastaanotto toiminnasta myös laajamittaisen maahantulon tilanteessa. ELY-keskuksen katsovat, että vastuun ollessa yhdellä taholla valtakunnallisen ja alueellisen suunnittelun yhteensovittaminen helpottuu. ELY-keskuksilla ei ole laajamittaiseen maahantuloon varautumiseen lainkaan henkilöstöresurssia, joten käytännössä työpanosta tehtävään on ollut vähän käytettävissä. Tehtävää on hoidettu kotoutumisen asiantuntijoiden sekä muita varautumistehtäviä hoitavien toimesta. Hallituksen esitys siten vahvistaisi varautumisen resursseja ja mahdollisuuksia varautumisen kehittämiseen.

Laajamittaiseen maahantuloon varautumisen vastuun siirtyessä ELY-keskuksilta Maahanmuuttovirastolle on tärkeää huolehtia siitä, että alueelliset toimijat ovat edelleen vahvasti varautumisessa ja laajamittaisen maahantulon tilanteessa toiminnan koordinoimisessa mukana. Alueellisen yhteistyön tekemisen veloitteesta on maininta vastaanottolain pykälän 12 yksityiskohtaisissa perusteluissa, mikä on hyvä asia. Merkittävä osa käytännön tehtävistä jää kuitenkin lakitekstin ulkopuolelle sisäministeriön erillisen alueellisen varautumisen ohjeen varaan. Vähintäänkin tuossa ohjeessa on hyvä tuoda esille alueellisten yhteistyöryhmien rooli. Yhteistyöryhmän roolin tulisi näkyä niin suunnittelussa kuin laajamittaisen maahantulon tilanteessakin muun muassa ottamassa osaltaan kantaa mihin kuntiin vastaanottokeskuksia perustetaan, jotta alueen tilanne ja palvelut voidaan riittävästi huomioida ja ns. paikallista kantokykyä ei ylitetä. Maahanmuuttovirastossa olisi esityksen mukaisesti kolme henkilötyövuotta laajamittaisen maahantuloon varautumisen tehtävissä. Kolme henkilöä, fyysisestä sijoituspaikasta riippumatta, ei voi omata kattavia tietoja koko maan toimijoista, kunnista ja niiden tilanteista. Alueellista ja paikallista tuntemusta tarvitaan siten edelleen. ELY-keskusten paikallistuntemus, olemassa olevat yhteistyöverkostot ja yhteistyö kuntien ja kotoutumista edistävien toimijoiden kanssa puoltavat ELY-keskusten asemaa jatkossakin laajamittaiseen maahantuloon varautumisessa mukana olevana toimijana.

05.08.2021

Erityisen tärkeää alueellisten toimijoiden mukana oleminen on mietittäessä maahan yksin tulevien lasten asumisyksiköiden perustamista. ELY-keskukset neuvottelevat kuntien kanssa kansainvälistä suojelua saavien lasten asumisyksiköiden perustamisesta, joten lasten edun näkökulmasta on tärkeää yhteensovittaa vastaanottapuolen ja kotoutumispuolen toiminta ja varmistaa siten lapsille mahdollisuus kotoutumiseen samalla paikkakunnalla siinä vaiheessa, kun lapsi saa oleskeluluvan.

Maahanmuuttovirastolle siirtyvässä kokonaiskoordinaatiovastuussa viestinnän ja tilannekeskusmaisen tiedon jakamisen tärkeys korostuvat, erityisesti laajamittaisen maahantulon tilanteessa. Maahanmuuttoviraston tulee olla aktiivinen toimija laajamittaiseen maahantuloon varautumiseen koottujen työryhmien koolle kutsujana ja tiedon välittäjänä.

Johtajan sijaisena  
yksikön päällikkö

Timo Lehtiniemi

Ryhmäpäällikkö

Hanna Määttä

Tiedoksi

Ylijohtaja Jaana Korhonen, Kainuun ELY  
Yksikön päällikkö Pasi Loukasmäki, Kainuun ELY  
Ylijohtaja Jonas Liimatta, Pohjois-Pohjanmaan ELY  
Johtaja Petri Keränen, Pohjois-Pohjanmaan ELY

Tämä asiakirja KEHA/3638/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/3638/2021 har godkänts elektroniskt

Määttä Hanna 05.08.2021 10:17

Lehtiniemi Timo 05.08.2021 11:07